

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ПОРУШЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ
ЕНДОКРИННИХ ЗАЛОЗ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН

підготовки бакалавра

Луцьк – 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ПОРУШЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ ЕНДОКРИННИХ ЗАЛОЗ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН» підготовки бакалавра.

Розробник: Стельмашук Олена Юріївна, старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії,

Корець Тетяна Вікторівна, асистент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Індика С. Я.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

протокол № 6 від 21 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	22 Охорона здоров'я 227 Терапія та реабілітація Фізична терапія, ерготерапія Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Рік навчання: 3-й
		Семестр: 5-й
ІНДЗ: немає		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Консультації – 10 год.
		Самостійна робота – 110 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

ППП Стельмащук Олена Юріївна

Посада: старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація: (+380662579385; trokhymchuk.olena@vnu.edu.ua)

Дні занять: заняття проводяться у відповідності до розкладу занять, який розміщений на сайті: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

ППП Корець Тетяна Вікторівна

Посада: асистент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація: (099 426 1396; @Korets.Tetiana@vnu.edu.ua)

Дні занять: заняття проводяться у відповідності до розкладу занять, який розміщений на сайті: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Фізична терапія при порушенні діяльності ендокринних залоз та обміну речовин» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти бакалаврського рівня. Навчальний курс спрямований на оволодіння здобувачами спеціальними знаннями, методичними прийомами та практичними навиками терапевтичного втручання у комплексному процесі відновлення здоров'я, фізичного стану та працездатності при дисфункції ендокринних залоз. Узагальнюючи наукові і практичні дані, ВОК розкриває суть завдань клінічного реабілітаційного менеджменту при ожирінні, дисметаболічному синдромі, подагрі, цукровому діабеті, що необхідно вирішувати в процесі організації і проведення фізичної терапії, ерготерапії з даним контингентом, обґрунтовує ефективні методи реалізації цих завдань.

Для опанування освітнього компонента здобувач освіти повинен мати базові знання з анатомії та фізіології людини, патології, біохімії, фізіології фізичних навантажень, основ фізичної терапії та ерготерапії. Важливим є розуміння принципів функціонування

ендокринної системи, механізмів регуляції обміну речовин та взаємозв'язку ендокринних порушень із фізичною активністю.

2. Мета і завдання вибіркового освітнього компонента.

Метою курсу є формування навичок терапевтичного втручання у процесі організації, планування та проведення комплексних реабілітаційних заходів при дисфункції ендокринних залоз.

Завдання курсу: практичне оволодіння методами фізичної терапії при дисфункції ендокринних залоз.

3. Soft skills.

У результаті вивчення освітнього компонента «Фізична терапія при порушенні діяльності ендокринних залоз та обміну речовин» у здобувачів вищої освіти формуються такі ключові soft skills:

1. здатність логічно і критично мислити;
2. креативність, оригінальність та ініціативність;
3. уміння працювати в команді та взаємодіяти;
4. навички ефективної комунікації;
5. професійна етика та відповідальність.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю / Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Конс.	Сам. роб.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Теоретико-клінічні основи порушень ендокринної системи та обміну речовин						
Тема 1. Вступ до фізичної терапії в ендокринології: предмет, завдання, зв'язок з клінічними дисциплінами.	15	2	2	1	10	ДС+ІРС / 5
Тема 2. Особливості анатомо-фізіологічної діяльності ендокринних залоз: регуляція гомеостазу та гормональні механізми.	13	-	2	1	10	ДС+ІРС, Р / 5
Тема 3. Цукровий діабет: етіологія, патогенез та клінічні прояви.	13	-	2	1	10	ДС+ІРС, Р / 5
Тема 4. Ожиріння та метаболічний синдром: патогенетичні механізми та вплив на функціональний стан організму.	13	-	2	1	10	ДС+ІРС, Р / 5
Тема 5. Порушення обміну речовин при захворюваннях щитоподібної залози: фізіологічні зміни та їх вплив на рухову систему.	15	2	2	1	10	ДС+ІРС, Р / 5
Тема 6. Ендокринні порушення та кістково-	15	2	2	1	10	ДС+ІРС, Р / 5

м'язова система: остеопороз, дегенеративні зміни.						
Разом за змістовим модулем 1	84	6	12	6	60	5
Змістовий модуль 2. Фізична терапія та функціональна оцінка при ендокринних і метаболічних порушеннях						
Тема 7. Фізична терапія при цукровому діабеті: цілі, принципи й методи реабілітації.	15	2	2	1	10	ДС+ІРС / 5
Тема 8. Фізична терапія при гіпотиреозі та гіпертиреозі: адаптація фізичних навантажень.	13	-	2	1	10	ДС+ІРС, Р / 5
Тема 9. Роль фізичної активності в корекції гормональних дисбалансів: адаптація тренувань за клінічними показаннями.	18	-	2	1	15	ДС+ІРС, Р / 5
Тема 10. Оцінювання функціонального стану пацієнтів з ендокринними порушеннями: методи та інструменти оцінювання.	20	2	2	1	15	ДС+ІРС, Р / 5
Разом за змістовим модулем 2	66	4	8	4	50	5
Разом годин/ Балів	150	10	20	10	110	200 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, ІРС – індивідуальна робота здобувача освіти, Р – реферат.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до практичних занять, теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко. Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру практичних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на практичних заняттях та на підсумкових контрольних роботах під час вивчення відповідних тем.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення вибіркового освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватися правил техніки безпеки, мати засоби

індивідуального захисту та спецодяг.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на [платформі](#) дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки для проходження тестування та роботи з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Оцінювання здійснюється згідно [Положення](#) про електронний журнал.

У разі переходу на дистанційне навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та [Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки, які](#) встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти

спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, забезпечується відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – залік. Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 200 балів).

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 120 бали, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	

120–129	
1–119	Незараховано (необхідне перекладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. [Early Diagnosis and Treatment of Endocrine Disorders \(Springer\)](#) — книга з діагностики та загальних підходів до порушень ендокринної системи (може бути корисною для розуміння клінічних основ).
2. [Endocrine and Metabolic Disorders – Workbook \(ACCP\)](#) — навчальний матеріал/роздатковий зошит із клінічними питаннями щодо ендокринних і метаболічних порушень.
3. [Endocrine System — Acute Care Handbook for Physical Therapists \(Elsevier\)](#) — глава з довідника для фізичних терапевтів про фізіотерапію при порушеннях ендокринної системи.
4. [Metabolic and Endocrine Systems — National Physical Therapy Examination and Board Review \(розділ\)](#) — розділ у фаховому виданні для фізичних терапевтів, що охоплює метаболічні та ендокринні системи, корисний для розуміння фізіотерапевтичних підходів при порушеннях обміну.